

Библиотека „Аїора”

книга 142

Наслов оријинала:
Peyatı Safa
Dokuzuncu Hariciye Koğuşu

This book has been published with the support
of the Ministry of Culture and Tourism of Republic of Turkey
in the framework of TEDA project.

Ова књига је објављена уз помоћ
Министарства културе и туризма Републике Турске
у оквиру пројекта ТЕДА.

Copyright © 2011, ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.

Copyright © 2021, за српски језик, за Србију и Црну Гору, АГОРА

Copyright © 2021, за превод на српски језик, Авдија Салковић

Ова публикација се у целини или у деловима не сме умножавати,
прештамповати или преносити у било којој форми или било којим средством без
дозволе аутора или издавача, нити може бити на било који други начин
или било којим другим средствима дистрибуирана или умножавана
без одобрења издавача. Сва права за објављивање ове књиге
задржавају аутор и издавач по одредбама Закона о ауторским правима.

ПЕЈАМИ САФА

ДЕВЕТО ОДЕЉЕЊЕ

Роман

*Са њурској љревео
Авдија Салковић*

АГОРА

ДЕЧИЈА БОЛНИЦА

Нико не зна чекајти као они.

До поднева се напуни простор испред ординације. Тек пристигли пацијенти, услед недостатка места за седење, стајаху на ногама, док су мајке биле шћућурене уза зид, како би могле држати своју децу на коленима.

Ходник беше мрачан. Пара хладне светлости што је долазила с правоугаоних ледених стакала затворених врата ударала је у високе и голе зидове и ледила се.

Било је оних који су сатима чекали. Међутим, већ су се навикли на то. Благо су се померали, ништа нису говорили.

На крају ходника зачу се шкрипа врата, неприметно се отворише и затворише. Чуо се и звук корака по линолеуму. Једна бела напухана и лепршава кошуља губила се у даљини, свуда се разастираху болнички запаси узмешани јодом, етеричним и другим уљима, секретом, разним мирисима неразазнатљивог састава.

С болесном децом беше по једна одрасла особа, из породице, која је изгледала много уплашенијом од саме деце. Желећи да припреми дете за бол који ће доживети за који тренутак, једна мајка раскопча огртач и поче миловати превижено раме свога детета.

Нико није седео на столицама како треба. Болесници завијених руку или ногу, поремећених равнотежа, сви су стајали раштркано, одрасли беху нагнути преко деце. Једна малена девојчица потпуно завијене главе, вирио јој је само један образ и једно око, своје је оцу рукама давала некакве знаке пошто није могла померати уста. Сви остали, с испруженом укрућеном ногом у гипсу, исправљеног врата у завојима, или руком обешеном низ тело, сви су деловали непомично као да са свих страна беху везани.

Интересовање за тек пристигле трајало би веома кратко. Оборене главе, благо би се придигли, лагано нагнули према великим вратима и поново вратили у првобитни положај. Сви су се с минимумом пажње односили према другима, па и према онима које би први пут угледали, понашали су се као да их одавно познају. Очито, међу њима је постојала много чвршћа повезаност неголи би то било крвно сродство. Осећали су да припадају једној заједничкој породици душа, коју окупљају бол и страх, сигурни да међу људима не постоји нико као што су они, ко зна чекати и ко уме бити стрпљив.

Малишани су веома личили једни на друге: бистре очи, продубљене страхом и болом, тајанственост у изразу, многа лица беху наборана, без обзира на године, и увела под утицајем тешких искушења. Главе су повили надоле, у стрпљењу и нади...

С надом зуре према вратима ординације.

И, врата ординације се отварају.

Снажан човек у белој кошуљи показује на једно дете и позива га високим гласом.

Болесно дете, збуњено између краја патње чекања и почетка страха због уласка у ординацију, ослања се на очеву руку док улази унутра, вани се шири запах неког угрејаног лека и покварене крви од којег се благо најежише осетљиве носне дупље оних који чекају. Запах се, попут неодређене боје без израза, невидљиво лепи за високе и голе зидове ходника.

ПАТЊЕ УСАМЉЕНОГ ДЕТЕТА

Корачао сам завидећи чак и дрвећу на његовом здрављу.

И ја сам био међу њима и међу њима није било никог мога. Само, ја сам имао неку непознату болест, боловао сам је од своје осме године.

И ја сам годинама чекао пред том ординацијом, и још пред многим другим ординацијама. Уз мене није било никог од мојих старијих. Сам сам улазио на врата с металним решеткама. Према деветом одељењу корачао сам завидећи чак и дрвећу на његовом здрављу. Међу одсјајима стаклених врата што су с неком чудном белином ударали у моје очи и што су се у мени гомилали мешајући се са страхом, улазио сам у онај ходник сам и шћућурио бих се у један ћошак, не бих мрдао, ћутао бих и чекао. Повијен од страха, осећао сам да ми је боја са лица одлетела.

СОБА У КОЈОЈ СЕ НЕШТО ДОГАЂА

На лицу онога човека ујорности води борбу с додијалошћу.

Снажан човек у белој кошуљи показа на мене прстом и прозва ме високим гласом.

Ушао сам у осветљену ординацију која је, за разлику од мрачног ходника, била испуњена белином. Белина и одсјаји метала. Током седам година добро сам научио детаље овога посла, те стога нисам смео губити време. Сео сам, свукао се и лево колено пружио према болничарки која се спрема да га размота. Као и увек, пажња ми се усмери на двоје: с једне стране, гледао сам одмотавање завоја с мога колена, а с друге стране хирурга како пере руке. На његовом лицу беше видна борба упорности с додијалошћу. Сви су, без икаквог разговора, обављали уобичајени посао: асистенти су нешто записивали у свеску, претурали су по стакленим ормарима, болничарке беху заузеле многе, док су болничари купили крвави памук с пода.

Не чује се ни најмањи звук. С времена на време, зазвече танки и ломљиви метални инструменти у посудама. И једно руморење, један мирис јодоформа, што надјачава остале мирисе, и белина: бели зидови, бели метални сто, бели ормари, бели покривачи, бели завоји, бели памук, беле кошуље...

Одмотавају ми завој с колена. При сваком скинутом слоју нога постаје све лакша и лакша, мислио сам да ће ми, након што се завој потпуно скине, колено одлетети, неће га ни бити на свом месту.

Завој је скинут. Након тога следе памук и газа.

Овај тренутак страха је изузетан. Напео сам се. Желео сам ухватити болничарку за руку. У трену кад ме прекорно погледа и очима одвуче пажњу, нагло је тргнула и скинула памук. Међутим, истински проблем био је у скидању газе: рањено месо, попут две халапљиве усне, сисало је газу, није је пуштало, и

ове усне залепиле су се једна за другу помоћу лепка из осушеног секрета.

У великом страху тело ми се нагну напред и преви преко колена. Угледавши хирурга како иде према мени, мало се, уз поштовање и стид, исправих.

Приђе ми:

– О!... Ти си? Шта има ново? Је ли ти се у нози погоршало?

Док је, с рукама на куковима, чекао да се рана открије, упита:

– Имаш ли фистулу?

– Три.

– Гнојења? Цурења?

– Има много. Сваког дана...

Вриснуо сам. Рана се отворила. Хирург се нагну и једним значајним гласом који сам одлично разумео, уместо дијагнозе, промрмља: „Хммм...”

На додир ваздуха рањено и голо месо најези се као да је без коже и уплаши се више од мене самог.

Спремао сам се за много веће болове. Кроз сваку рану унутра ће ући по једна сонда и доћи ће до труљења у костима.

Асистенти приђоше с блештавим металом у рукама. Стиснуо сам зубе и затворио очи. Да се не бих отимао, болничар ме ухвати за руке, а болничарка за главу. Опет сам се померао.

– Када сам те оперисао?

– Има две године.

– Мора још једном.

С једне стране прстом је притискао месо око ране, с друге стране пративши нови душевни напор којег у мени пробуди страх, давао је одговоре на питања која нисам могао поставити:

– Нема излаза... Од ових фистула две су нове. Треба урадити киретажу... Затим, ваља ставити и гипс... Жртвоваћемо и зглоб... Док не буде *ankilosis* не можемо спасити ово колено... Јака упала... Рану не смеш запостављати... Нема излаза. Нога ће се скратити и нећеш њоме моћи газити. Шта ћеш радити? Је ли боље да ово издржиш?

Погледао ме у лице. Оборио сам главу и сакрио поглед. Ово је, изгледа, био узалудан покрет којим сам последњу степену своје растужености хтео похранити у посебно стање само мени знане тајне. Хирург је наставио говорити о лошим резултатима које може изазвати немар. Опет је упитао:

– Је ли добро да овако трпиш?

Нисам одговорио. Толико ми је било лоше да се нисам могао померити, мада превијање колена беше завршено. Помогли су ми да се обучем и, држећи ме за руке, подигли на ноге.

САДРЖАЈ

Дечија болница	5
Патње усамљеног детета	7
Соба у којој се нешто догађа	8
Болничке баште	11
Математика неодређених туга	13
Оно што ми казује софа	15
У браву се заби кључ	17
Паша	20
Криминалистички роман	22
Један озбиљан човек	24
Нузхетин грохотан смех	26
Нови проблем	28
Шта жели једна млада девојка?	31
Млада девојка која још увек спава	36
Јадни Јорик	38
Први залогај	41
Маштовити човек	45
Париз! Париз!	48
Кришом причана ствар	50
Нузхет ме је слагала	52
Разјарени дволичњак	55
Нузхетин сан	57
Мењам се	59
Доктор Рагип	62
Белешке	65
Једна мала расправа	68
Микроб	71
Напад космополита	74
Стравична сутрашњица	76

Опасност	79
Принцип	82
Треће стање	84
Стихови	87
Објава катастрофе	90
Узаврелост	92
У дечијој болници	95
Девето одељење	98
Зидови	101
Ко је Нузхет?	103
Прво јутро	105
Време вриска	108
Операција	110
Белешке	113
Белешка о аутору	117
Белешка о преводиоцу	118

Пејами Сафа
ДЕВЕТО ОДЕЉЕЊЕ
Прво издање
2021.

Уредник и рецензент
Ненад Шапоња

Лектура и коректура
Снежана Савкић

Припрема за штампу
Саша Пешић

Пласман
Интернет књижара АГОРА
064-648-22-88
prodaja@agoraknjige.rs

Издавач
АГОРА
Зрењанин, Коче Коларова 12 А
Агора – издаваштво, Нови Сад, Илирска 16 А
e-mail: ns.agora@gmail.com; www.agoraknjige.rs

За издавача
Драгослава Живков Шапоња

Штампа

Нови Сад, Момчила Тапавице 2

За штампарiju
Радован Ињац

СРП – Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

821.512.161-31

САФА, Пејами, 1899-1961

Девето одељење: роман / Пејами Сафа ; са турског превео Авдија Салковић. – 1. изд. – Зрењанин ; Нови Сад : Агора 2021 (Нови Сад : Сајнос). – 120 стр. ; 21 см. – (Библиотека „Агора“; књ. 142)

Превод дела: Dokuzuncu Hariciye Koğuşu / Peyami Safa.
Тираж 1.000.

ISBN 978-86-6053-315-1

COBISS.SR-ID 34998793